

ÇOKTAN SEÇMELİ TEST TEKNİĞİNİN TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE ETKİLERİ

Handan ARSLANTÜRK*

Özet

Bu çalışmada, Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirmenin önemi anlatılmıştır. Ayrıca ölçme-değerlendirme yaparken çoktan seçmeli test tekniğinin kullanılmasının Türkçe öğretimine etkileri üzerinde durulmuş, bu teknik ile yapılan SBS, OKS, ÖSS gibi sınavların Türkçe öğretim programlarını ne derece kapsadığı, öğrencilerin temel dil becerilerini ne derece ölçtüğü değerlendirilmiştir.

Dil öğretiminde, ölçme ve değerlendirme yapılarak belirlenen amaçlara ulaşılıp ulaşılamadığı tespit edilir. Gelecekteki eğitim-öğretim bu ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre planlanır. Eksikliklerin tespit edilip giderilmesi bakımından önemli olan ölçme ve değerlendirmede seçilen yöntemler de Türkçe öğretiminde büyük önem taşır. Türkçe bir ifade dersi olduğundan yapılan ölçme ve değerlendirmelerle öğrencinin kendisini ifade etmesine fırsat verilmeli, yaratıcı ve eleştirel düşünmesi sağlanmalı, yorum yapma gücü geliştirilmelidir. Bu nedenle çoktan seçmeli test tekniği yerine öğrencinin yaratıcı ve üst düzey düşünmesini sağlayan, kendisini dilediği gibi ifade etmesine fırsat tanıyan yazılı ve sözlü sınav yöntemleri kullanılmalıdır.

Anahtar sözcükler: Türkçe öğretimi, ölçme ve değerlendirme, çoktan seçmeli test tekniği.

Giriş

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan ve bütün öğrenme faaliyetlerinde anahtar rol oynayan doğal bir araçtır.

Ana dili eğitimi, “*çocuğun aile ve çevresinde öğrendiği dili, okuldaki eğitim etkinliği içinde; sonra iş ve toplum yaşamında duyacağı çeşitli ilgi ve iletişim ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelik ve yönlerden geliştirmektir*” (Göğüş, 1998: 340).

Dil öğretiminin temel hedefi, öğrencilerin, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir.

* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
arslanturk.handan@hotmail.com

Bu yazıda öncelikle Türkçe dersinde değerlendirmenin önemi ve çoktan seçmeli test tekniğinin Türkçe öğretimindeki yeri ele alınmıştır. Sonra da ilköğretimden ortaöğretim kurumuna, ortaöğretimden de yükseköğretim kurumuna öğrenci seçimi için yapılan sınavların Türkçe dersinin kazanımlarını ölçmedeki yeterliliği üzerinde durulmuştur.

1. Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme

Eğitim-öğretim sürecinde, belirlenen hedeflere ulaşmak için yapılan öğretim etkinlikleri ve bu etkinlikler sonucu yapılan değerlendirmeler en önemli iki unsurdur. “*Değerlendirmenin temel amacı sistemin doğru işleyip işlemediğini ortaya koymak ve buna dayanarak sistemdeki eksikliklerin tamamlanmasını ve yanlışlıkların düzeltilmesini; kısaca sistemin onarılmasını sağlamaktır*”(MEB, 2006: 214). “*Değerlendirme olmadan öğretim durumu hakkında karar vermek, hedeflerde belirlenen değişimlerin olup olmadığını, olmuşsa gerçekleşme derecesini belirlemek mümkün değildir*”(Demirel, 2003: 183).

“*Öğretim sürecinin başında girdiler, süreçte öğretim ve öğrenme, sonuçta çıktılar değerlendirilir*”(MEB, 2006: 214). Kısaca “*eğitim sisteminin her aşamasında kullanılacak ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, eğitim sisteminin kontrol ögesinin işlerliğinin sağlanabilmesi için yapılması gereken zorunlu etkinliklerdir*”(Üstüner ve Şengül, 2004: 200). Eğitim-öğretim etkinliklerinden sonra öğrencilerin belirlenen hedeflere ne düzeyde ulaştıklarını belirlemek, eğitim-öğretimde aksayan yerleri tespit edip aksaklıkları gidermek için ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır.

2. Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Etkileri

Türkçe bir ifade dersi olduğu için ölçme ve değerlendirmelerde genellikle öğrencilerin kendilerini ifade etmesine fırsat veren yazılı ve sözlü yoklamalara başvurulmaktadır. “*Yazılı ve sözlü sınavlar, bilginin yanında, eleştirel düşünme, yargılama, değerlendirme, yorumlama, çözümlenme ve bildiklerini belirli bir düzen içinde ifade etme niteliklerini ölçebilir; öğrenciye bildiklerini, gözlemlerini seçme, düzenleme, eleştirme ve yorumlama olanağı sağlar*”(Yıldırım, 1983: 144). Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebildiği bu yöntemler yerine çoktan seçmeli test tekniğini kullanmak öğrenciye kendini ifade etme imkânı tanımayıp onu verilen kalıplara girmeye zorlamak demektir. Çünkü çoktan seçmeli testlerde soruların cevapları verilen seçeneklerin içinde yer almaktadır. Öğrencilerden de istenen bu seçenekler içinden doğru cevabı bulmaktır. Yani öğrenci istediği gibi cevap vermek yerine kendisine sunulan seçeneklerden birini işaretlemekle yetinecektir. Bu nedenle sorulan soru hakkında hiçbir fikri olmayan bir öğrencinin bile soruyu doğru cevaplama ihtimali bulunmaktadır. Bu

da çoktan seçmeli test tekniğinin pek sağlıklı sonuçlar ortaya çıkarmadığını gösterir. Öğretmen, ölçme ve değerlendirme sonucuna göre gelecekteki öğrenme-öğretme etkinliklerini planlayacağından yanlış sonuçlar da gelecekteki öğrenme-öğretme etkinliklerinin yanlış planlanmasına neden olacaktır. Konuyu anlamayan öğrenciler doğru olarak tespit edilemeyecek ve anlaşılmayan konu anlaşıldı düşüncesiyle geçilecektir. Böyle yanlış sonuçlarla karşılaşılması için ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde kullanılan soruların şu özelliklere sahip olmasına özen gösterilmelidir:

- “Öğrenciyi öğrenmeye güdülemelidir.
- Öğrenciler, sorudan farklı anlamlar ve yorumlar çıkarmamalıdır.
- Ölçülmeye çalışılan davranış ne ise, sadece o sorulmalıdır (Bu hususta ders programının öngörmüş olduğu hedeflerden, genel ve özel amaçlardan faydalanılmalıdır).
- Gereksiz ipuçlarını ve ayrıntılı bilgileri bünyesinde bulundurmamalıdır.
- Ölçülen davranış ne ise, o davranışın beklenen öğrenme düzeyinde gösterilmesini gerektirmelidir.
- Ölçülmesi amaçlanan davranışı yeterince kazanmış öğrenciler, soruyu doğru yanıtlayabilmelidir.
- Öğrencinin kendisini değerlendirmesine olanak sağlamalıdır.
- Öğrencinin yeni davranış kazanmasını sağlayıcı nitelikte olmalıdır.
- Öğrencinin hem bilgi birikimine uygun hem de bu birikimi geliştirici bir mahiyet arz etmelidir.
- Öğrenciyi araştırma, inceleme ve gözlem yapmaya yöneltebilmelidir”(Kutlu, 1999: 20).

Bu sayılan özelliklere uygun sorular hazırlamak için çoktan seçmeli test tekniği yerine yazılı ve sözlü sınav türlerine yer vermek daha doğru olacaktır.

Çoktan seçmeli testler, daha çok bilgiyi ölçmeye yönelik olup iyi bir şekilde hazırlansa bile öğrencinin yargılama, yorumlama, değerlendirme ve çözümlenme gibi üst düzeydeki zihinsel becerilerini tam anlamıyla ölçemez. Bu testler, “öğrenciyi, bilgisini ve düşündüklerini düzenleme ve dilediği şekilde ifade etme olanağı sağlamaz”(Yıldırım, 1983: 144). Hâlbuki iyi bir ölçme ve değerlendirmede sorular sadece bilme (tanıma) değil, aynı zamanda kavrama, analiz, sentez, değerlendirme basamaklarını da içermelidir. “Dolayısıyla öğrenciyi bulguyu yorumlama, açıklama, nedenleri ilişkilendirme, eleştiri yapma, sonuçları

izleme, hayal gücünü kullanma, değerlendirme sürecini işleme koyma imkânını verebilmelidir”(Özbay, 2002: 544). Çoktan seçmeli test soruları ise kendi içerisinde yer alan hazır bilgiyi yokladığından, tanıma ve kavrama düzeyindeki bilgileri ölçüp bunun dışında kalan analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel alan davranışlarını ise ölçemediğinden öğrenci ezberciliğe sürüklenir.

Türkçe dersi bir süreçtir ve bu sürecin her aşaması uygun yöntemlerle değerlendirilmelidir. Bireysel farklılıklardan dolayı, nasıl tek yöntemle konu öğretilmiyorsa, tek yöntemle de herkesin başarısı uygun şekilde ölçülüp değerlendirilemez. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda 12 tane değerlendirme araç ve yöntemi belirlenmiştir. Bunlar: kısa cevaplı maddeler, çoktan seçmeli maddeler, eşleştirme maddeleri, açık uçlu sorular, görüşme, tutum ölçekleri, öz değerlendirme, akran değerlendirme, gözlem, öğrenci ürün dosyaları, performans ödevi ve proje ödevidir. Bunların içinden sadece çoktan seçmeli test tekniğini uygulamak ve bu sonuçlara göre öğrenciyi değerlendirmek doğru sonuçlar elde edilememesine neden olur. Bu sebeple öğrenciler değerlendirilirken bireysel farklılıklara dikkat edilerek birden fazla değerlendirme araç ve yöntemi kullanılmalıdır.

3. SBS ve ÖSS’nin Türkçe Dersinin Kazanımlarına Uygunluğu

Eğitim-öğretim sürecinin vazgeçilmez bir ögesi olan ölçme ve değerlendirme okullarda dersin öğretmenleri tarafından yapıldığı gibi ilköğretimden ortaöğretim kurumuna, ortaöğretimden de yükseköğretim kurumuna öğrenci seçimi için yapılmaktadır.

Günümüzde SBS adı verilen ortaöğretime geçiş sınavı geçmişte Liselere Giriş Sınavı (LGS), ardından Orta Öğretim Kurumları Sınavı (OKS) olarak adlandırılmıştır. Çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmış olan bu sınavlar değerlendirmede sağladığı objektiflik ve kolaylık, bütün öğrenci gruplarına uygulanabilirlik ve yüksek kapsam geçerliği nedeniyle tercih edilmektedir. Fakat beceriden çok bilgiyi, ifade etmekten çok hatırlamayı ön plana çıkaran bu testler bir beceri ve ifade dersi olan Türkçe dersinde sadece bazı bilgileri ölçebilmektedir. Bunlar da bir bilgi alanı olan dil bilgisi ile okuma ve yazma becerilerinin bir kısmıdır. Bunun dışında kalan temel dil becerilerinden “dinleme/izleme” ve “konuşma” becerilerinin uygulanmakta olan bu sınavlarla ölçülmesi mümkün değildir.

SBS’nin Türkçe dersine uygunluğunu tespit etmek amacıyla yapılan bir çalışmada (Demir, 2010: 170) 30 Türkçe öğretmenine bir anket uygulanarak görüşleri alınmıştır. Çalışmanın amacı SBS’deki Türkçe sorularının öğrenme alanlarına göre dağılımını ve bu soruların İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda yer alan

kazanımlardan hangileriyle ilgili olduğunu belirlemektir. Böylece SBS Türkçe testinin ölçme konusundaki yeterlilik düzeyi ortaya koyulmaktadır. Bu çalışmada her sorunun ayrı ayrı değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu ankete göre şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

Tablo:1, 2009 SBS Türkçe Sorularının Sınıflara ve Dil Becerilerine Göre Dağılımı
(Demir, 2010: 170)

DİL BECERİLERİ	SORULAR		
	6. sınıf	6. sınıf	7. sınıf
Dinleme	0	0	0
Konuşma	0	0	0
Okuma	15	18	21
Yazma	1	1	1
Dil Bilgisi	2	2	1
Toplam	19	21	23

Bu çalışmada, 2009 SBS Türkçe testinde yer alan 63 sorudan hiçbirinin konuşma ve dinleme becerileriyle ilgili olmadığı, 54'ünün okuma, 3'ünün yazma, 5'inin de dil bilgisini ölçmeye yönelik olduğu tespit edilmiştir.

“Bu tabloya göre temel dil becerilerine yönelik soruların, tüm Türkçe sorularına oranları; “dinleme becerileri”nde %0, “konuşma becerileri”nde %0, “okuma becerileri”nde %86, “yazma becerileri”nde %5, “dil bilgisi”nde ise %8’dir” (Demir, 2010: 47–177). Oysa programda bu becerilerin ve dil bilgisinin ağırlığı aşağıdaki şekildedir.

Tablo: 2, Temel Dil Becerilerinin Programdaki Ağırlığı (MEB, 2006: 10)

TEMEL DİL BECERİLERİ	PROGRAMDAKİ AĞIRLIĞI (ORAN)
Dinleme / İzleme	% 15
Konuşma	% 20
Okuma	% 30
Yazma	% 20
Dil bilgisi	% 15

2009 SBS Türkçe testindeki tüm soruların ilgili olduğu beceriler, bu becerilerle ilgili kazanımların ölçülme oranı ve soruların kazanımları ölçme düzeyi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo:3 (Demir, 2010)

Dil Becerileri ve Kazanımlar		Ölçülen Kazanımlar			Ölçülme Oranı		
		6	7	8	6	7	8
Dinleme	42	0	0	0	% 0	% 0	% 0
Konuşma	42	0	0	0	% 0	% 0	% 0
Okuma	51	29	37	40	% 57	% 72	% 79
Yazma	42	9	8	7	% 21	% 19	% 17
Dil Bilgisi	17	5	10	9	% 31	% 50	% 53
Toplam	194	43	55	56	% 22	% 28	% 30
Sonuç	194	153			% 27		

Tabloya göre 2009 SBS Türkçe testi ile 2005 İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda ikinci kademe öğrencisine kazandırılması hedeflenen dil becerilerinden % 27'sinin ölçülmüş olduğu görülmektedir. Bu değerlendirme içinde “dinleme/izleme becerileri” ve “konuşma becerileri” dikkate alınmıştır.

“Çoktan seçmeli testlerle %100 ölçülmesi mümkün olmayan “dinleme/izleme becerileri” ve “konuşma becerileri” dikkate alınmazsa 2009 SBS Türkçe testi ile 2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ikinci kademe öğrencisine kazandırılması hedeflenen dil becerilerinden %46'sının ölçülmüş olduğunu düşünebilir”(Demir, 2010: 47–177).

Yukarıdaki sonuçlarda da görüldüğü gibi çoktan seçmeli testler Türkçe dersi için uygun değildir. Ülkemizde yaygınlaşan bu test tekniği nedeniyle öğrencilerimiz vakitlerinin çoğunu dersanelerde test çözerek geçirmekte ve kitap okumaya vakit bulamamaktadırlar. Bu da estetik duygudan uzak, ezberci bir neslin oluşmasına yol açmaktadır. Öğrencilerin amacı öğrenmekten çok bu sınavlarda yüksek puanlar almak olduğundan okul derslerini önemsemeyip dersanelere ağırlık vermektedirler. Sadece bilgi, kavrama gibi basit düzeydeki davranışları ölçen bu testlerde başarılı olabilmek için de ezber yapan öğrenciler yaratıcı düşünmede, yorum yapmada ve kendilerini doğru ifade etmede başarısız olmaktadır.

“Üniversite giriş sınavlarındaki soruların özel dersanelerde verilen çoktan seçmeli test sorusu tipine göre hazırlanması Türkçeye vurulan başka bir darbedir. Öğrencileri ezberciliğe iten, cümle kurmalarını dahi unutturan çoktan seçmeli test soruları sayesinde edebiyat dersleri kıymetini yitirmiştir” (Karakuş, 2002: 199).

“1999 yılında Türk Dil Kurumu Başkanı olan Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun bir basın toplantısında; eğitimimizde ilkokula kadar inen test sisteminin Türkçeyi bozduğunu, test sorularını cevaplandırın öğrencilerin cümle kurmaları bile gerekmediğini, dersanelerin

çocukları sadece test sistemine yönlendirdiğini söyleyerek test tekniğinin Türkçe eğitimindeki olumsuz etkilerini dile getirmiştir"(Ercilasun 1999, akt. Üstüner ve Şengül, 2007: 252).

İlkokul öğretmenlerinin Türkçe derslerindeki sınıf içi uygulamalarıyla ilgili görüşlerini tespit etmek için bir çalışma(Demirel, 1992: 34) yapılmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerden %30'u çoktan seçmeli sınav türlerinin öğrencilerin yazılı ve sözlü anlatım yeteneklerini azalttığını, %20'si öğrencilerin yeterince yazma alıştırmaları yapmalarını engellediğini, %30'u testlerin öğrencilerin çalışma alışkanlıklarını etkilediğini, %10'u da sınavı kazanmaları için bir araç olması nedeniyle çoktan seçmeli sınav tekniğinin yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşın öğretmenlerin %60'ı çoktan seçmeli testleri, %20'si kompozisyon tipi soruları, %10'u da kısa cevaplı soruları kullandıklarını belirtmişlerdir.

Aynı çalışmada (Demirel, 1992: 34-35) ilkokul Türkçe dersinde ölçme-değerlendirme uygulamalarının sonuçlarını daha iyi ortaya çıkarmak için 26 Mayıs 1991 tarihinde yapılan Anadolu liselerine giriş sınavı ile 17 Mayıs 1992 tarihinde yapılan kolejlere giriş sınavında yer alan Türkçe soruları incelenmiştir. Çoktan seçmeli test tekniği ile yapılan sınavda 100 sorudan 30'unu Türkçe soruları oluşturmaktadır. Bunlardan da 15 tanesi dil bilgisi sorularıdır. Sınavda %50'lik ağırlığa sahip olan dil bilgisi konusu Türkçe dersleri işlenirken aynı ağırlığa sahip değildir. Kısaca ilkokullarda yapılan Türkçe derslerinde dört temel dil becerisinin öğretimine ağırlık verilmek istenirken Anadolu liseleri giriş sınavlarında dil bilgisi kurallarına ağırlık verilmektedir. Bu nedenle programda yer alan eğitim durumları ile sınav durumları arasında bir paralellik kurulamamaktadır.

1998-2005 yıllarında öğrenci seçmek için yapılan Orta Öğretim Kurumları Sınavı (OKS) ile Türkçe öğretim programlarının örtüşme düzeyini ölçmek için bir çalışma (Beşkaya, 2006) yapılmıştır. 1998 yılından başlayarak sekiz yılda (1998-2005) OKS'de en az bir kere sorulmuş Türkçe sorularının, madde(soru) kökleri esas alınarak yapılan bu çalışma sonunda Türkçe konularının OKS'deki ağırlığı hakkında aşağıdaki şu sonuçlara ulaşılmıştır:

"OKS'deki Türkçe sorularının konu alanları bakımından %79'unu anlam bilgisi, %8,5'ini kelime türleri, %6'sını şekil bilgisi, %3,5'ini anlatım bozuklukları, %0,5'ini yazım kuralları, %0,5'ini de noktalama işaretleri oluşturmaktadır. Yani OKS Türkçe konuları en çok anlam bilgisine dayanmaktadır"(Beşkaya, 2006: 87-91).

Dört temel dil becerisine dayanan Türkçe dersinin sadece "anlama becerisi"yle ölçülüp değerlendirilmesi; diğer becerilerin ve dil bilgisinin ihmal edilmesi Türkçe öğretimini olumsuz etkileyen bir durumdur. Bu nedenle, öğrenci seçmek için yapılan ve programla çok

da örtüşmeyen bu sınavlar esas alınarak okullarda öğrenci yetiştirilmemelidir. Öğrencinin dört temel dil becerisini ve dil bilgisini geliştirecek çalışmalara yer verilmeli ve bunları ölçecek ölçme ve değerlendirme araçlarından yararlanılmalıdır.

Çoğu öğretmenin sınav kâğıtlarını daha kısa zamanda değerlendirmek ya da öğrencileri SBS'ye hazırlamak için sınavlarında çoktan seçmeli test tekniğini kullanması sonucu eğitim-öğretimde belirlenen amaçlara ulaşılamamaktadır. Eğer öğrencilerin SBS'ye hazırlanmaları isteniyorsa bu test tekniği değerlendirme aracı olarak değil de ders sırasında bir etkinlik olarak yapılabilir. Fakat bu tekniğinin çok fazla kullanılması hem Türkçe dersini hem de diğer dersleri olumsuz etkileyip yaratıcılıktan uzak, kalıplaşmış bireyler yetişmesine neden olacaktır. Bu sebeple Türkçe öğretimini gerçekleştirecek kişilerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çoktan seçmeli sorulara çok fazla yer vermemeleri, bunun yerine yazılı ve sözlü sınavları uygulamaları gerekir. Çünkü *“yazılı ve sözlü sınavlar, olgusal bilginin yanında, eleştirel düşünme, yargılama, değerlendirme, yorumlama, çözümlenme ve bildiklerini belirli bir düzen içinde ifade etme niteliklerini ölçebilir; öğrenciye bildiklerini, gözlemlerini seçme, düzenleme, eleştirme ve yorumlama olanağı sağlar”*(Yıldırım,1983: 144). Ayrıca, ölçme ve değerlendirmelerde yazılı yoklamanın kullanılması, dil öğretimi açısından öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin gelişimine de katkı sağlar.

Sonuç

İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı (MEB, 2005: 3)'nda da belirtildiği gibi dil öğretimiyle dinlediklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayan; anladıklarını anlatan; eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorumluluk sahibi, girişimci, çevreyle uyumlu, araştıran, sorgulayan, estetik zevk kazanmış ve millî değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için uygun yöntem ve teknikler seçilmelidir. Bunun için de şu adımlar izlenmelidir:

- “Öğretim hedeflerinin belirlenmesi,
- Hedeflere uygun olarak öğretim materyallerinin seçilmesi,
- Öğretim materyallerinin söz konusu hedef davranışları öğrenciye kazandırma amacıyla işe koşulması,
- Bu hedeflerin öğrenci davranışına dönüştürülmesi,
- Öğrencilerin öğretim hedeflerine erişip erişemediğinin kontrolü”(Sönmez, 1993: 43–62).

Öğrencilerin, öğretim hedeflerine erişip erişemediğinin kontrolü yapılırken sadece bilgi ve kavrama basamağındaki bilgileri değil, daha üst düzey bilgileri, duyuşsal ve psiko-motor becerileri de ölçülmelidir. Bu nedenle sadece bilgi basamağındaki alt düzey bilgileri ölçen çoktan seçmeli test tekniğı yerine Türkçe öğretimının temel hedeflerini kazandırmaya yönelik iletişim yeteneklerini geliştirici etkinlikleri içinde barındıran yazılı ve sözlü sınav türleri tercih edilmelidir. Böylece yaratıcı düşünen, yorum yapabilen, bilinenden yola çıkarak yeni düşünceler üreten veya bilineni yeniden yorumlayabilen, araştıran, sorgulayan Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan bireyler yetiştirilebilir.

Ayrıca Seviye Belirleme Sınavları tüm dil becerilerini kapsayacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır. Ortaöğretime yerleştirme puanında SBS'nin payı düşürülmeli, öğrencinin okuldaki başarısının payı yükseltilmelidir. Böylece öğrenci okuldaki derslerine ağırlık vereceğinden ezbercilikten uzaklaşıp programda belirlenen amaçlara ulaşmış olacaktır.

KAYNAKÇA

BEŞKAYA, Serra. (2006). *Orta Öğretim Kurumları Sınavı (OKS) Türkçe Sorularının İlköğretim İkinci Kademe 1981 Tarihli Türkçe Ders Program İle Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

DEMİR, Ceren. (2010). *2009 Seviye Belirleme Sınavı (SBS) Türkçe Sorularının Öğretim Programı Açısından Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

DEMİREL, Özcan. (1992). "İlkokullarda Türkçe Öğretimi ve Sorunları", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8: 31–38.

DEMİREL, Özcan. (2003). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

GÖĞÜŞ, B. (1998). "Ana Dili Öğretim Programlarının Niteliğı", Ana Dilinde Çocuk Olmak, Yabancı Dilde Eğitim, İstanbul: Papirüs Yayınları, s. 340–348.

KARAKUŞ, İdris. (2002). Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, Ankara: Anıttepe Yayıncılık.

KUTLU, Ö. (1999). “İlköğretim Okullarındaki Türkçe Ders Kitaplarındaki Okuma Parçalarına Dayalı Olarak Hazırlanmış Sorular Üzerine Bir İnceleme”, Bilim ve Eğitim, 23(111), 14-21.

MEB (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6, 7, 8. Sınıflar Taslak Basımı), Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

ÖZBAY, Murat. (2002). “İlköğretim Okulları Türkçe Ders Kitaplarındaki Anlama Sorularının Öğrencilerin Düşünme Becerilerine Katkısı”, Türk Dili, 609: 536–546.

SÖNMEZ, Veysel. (1993). Eğitim Felsefesi, Ankara: Adım Yayıncılık.

ÜSTÜNER, Ahmet ve ŞENGÜL, Murat. (2004). “Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Olumsuz Etkileri” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(2), 197-208.

ÜSTÜNER, Ahmet ve Murat ŞENGÜL. (2007). “Türkçe Eğitimi Açısından Test Tekniği”, Karaman Dil-Kültür ve Sanat Dergisi, 249-256.

YILDIRIM, C. (1983). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları.